

โครงการการประชุมวิชาการทางบริหารธุรกิจ
และศิลปศาสตร์ ระดับชาติ ครั้งที่ 2

เรื่อง “การเสนอผลงานประชุมวิชาการ”

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559
ณ ศูนย์ประชุมแสดงสินค้านานาชาติ จังหวัดเชียงใหม่

Business Administration and Liberal Arts
OF RMUTL

 THE 2ND CONFERENCE
Business Administration and Liberal Arts
OF RMUTL
2016

คำสั่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ที่ ๑๗๖๖/๒๕๕๘

เรื่อง แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและภายใน งานประชุมวิชาการ
คณะกรรมการธุรกิจและศิลปศาสตร์ ระดับชาติ ครั้งที่ ๒

เพื่อให้การดำเนินงานงานประชุมวิชาการคณะกรรมการธุรกิจและศิลปศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ ๒ (Proceeding) เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสมและบรรลุวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จึงแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกและภายในเพื่อตรวจพิจารณาผลงาน ดังนี้

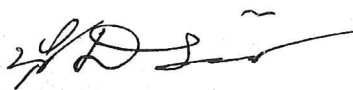
๑. ศาสตราจารย์มนัส	สุวรรณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๒. รองศาสตราจารย์สมเดช	มุงเมือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
๓. รองศาสตราจารย์ป้าจรรย์	ผลประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
๔. รองศาสตราจารย์ธเนศ	ศรีวิชัยลำพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๕. รองศาสตราจารย์ธีรภัทร	วรรณฤมล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๖. รองศาสตราจารย์จำเนียร	บุญมาก	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๗. รองศาสตราจารย์อารีย์	เชื้อเมืองพาน	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๘. รองศาสตราจารย์อภิรักษ์	จินตะณี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙. รองศาสตราจารย์อัญญา	ดุษย์คมภีร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๑๐. รองศาสตราจารย์พรหทัย	ตัมภ์จิตานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรรัตน์	ท้วมรุ่งโรจน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญทวารณ	วิงวอน	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีรศักดิ์	สมยานะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิ่งดาว	จินดาเทวิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงลักษณ์	เรืองวิทยากรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทริกา	มณีพันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพฑูรย์	อินตะขัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนันดา	รัชเวทย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนันตกุล	อินทรผดุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัดพงศ์	อวิโรธนานนท์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๒๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยยศ	สัมฤทธิ์สกุล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๒๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อายุส	หมู่เย็น	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิชาภพ	พันธุ์แพ	มหาวิทยาลัยพายัพ
๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภูษณิศา	เดชเถกิง	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๒๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชนิวรรณ	บุญอนนท์	มหาวิทยาลัยกำแพงเพชร
๒๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสรี	ปานขาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๒๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานฉัตร	อาการักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
๒๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัฒนา	ยีนยง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพชร	บุคสีทา	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยูทธ...

๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยูท	วรรณอุดม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
๓๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จตุรภัทร	วงศ์สิริสถาพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรวีร์	ชัยอมรไพศาล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๓๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลทิพย์	คำใจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๓๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลณัฐ	พลวัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษยากร	ตีระพุดติกุลชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
๓๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นวพร	ประสมทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
๓๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศิรา	เหล่าบำรุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
๓๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิราวัฒน์	ชมระกา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
๓๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา	สุระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๔๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัลลภ	บัวชุม	มหาวิทยาลัยรังสิต
๔๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสนีย์	พวงยามณี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
๔๒. นายวรวิทย์	เลาหะเมธานี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๔๓. นายรัฐนนท์	พงศวิริทธิ์ธร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๔๔. นางสาวลัดดา	ปิ่นตา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๔๕. นายตะวัน	วาทกิจ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๔๖. นางสาวเทียน	เลรามัญ	มหาวิทยาลัยพายัพ
๔๗. นางสาวรุติกุล	ไชยวรรณ	มหาวิทยาลัยพายัพ
๔๘. นางสาวปิยวรรณ	สิริประเสริฐศิลป์	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๔๙. นางสาวกัญญาพัสรี	กล่อมธงเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๕๐. นางสุภาวดี	ขุนทองจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
๕๑. นางสาวจวีร์	วิชิตรนบดี	มหาวิทยาลัยพายัพ
๕๒. นายนพดล	พันธุ์พานิช	มหาวิทยาลัยศรีปทุมขอนแก่น
๕๓. นายอุเทน	เลาน้ำทา	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
๕๔. นายวรรณโณ	ฟองสุวรรณ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง
๕๕. นางสาวกาญจนา	สุระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
๕๖. นางสาวพรณิภา	เกสัชพิพัฒน์กุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๕๗. นายนิติศักดิ์	เจริญรูป	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๕๘. นางวีรวรรณ	เจริญรูป	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๕๙. นางณภัทร	ทิพย์ศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๖๐. นางสาวอัจฉราพร	แปลงมาลัย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(รองศาสตราจารย์นายยุทธ สงค์ธนาพิทักษ์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

การประเมินการจัดการความเสี่ยง ของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย

Risk Management Assessment of Securities Company in Thailand

เพ็ญพิภพ สินธุพันธ์* และ ธีระวัฒน์ จันทิก

Penpiphat Sinthuphan* and Thirawat Chantuk

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Public and Private Management Faculty of Management Science Silpakorn University

*Corresponding author E-mail: zarome29@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.ศึกษาสภาพปัญหาสถานการณ์แนวโน้มทั่วไปของการบริหารงานที่นำไปสู่ความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์ 2. เพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ความเสี่ยงในการจัดการเพื่อบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย 3.เพื่อศึกษาแนวทางการประเมินความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยจากเอกสารตามแนวทาง Risk Based Approach การประชุมกลุ่ม ในองค์กร 8 ฝ่าย และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เพื่อศึกษาแนวทางและวิธีการในการประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์

ผลการศึกษาพบว่า 1.สภาพปัญหา สถานการณ์และแนวโน้มทั่วไปของการบริหารงานที่นำไปสู่ความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์นั้น ด้านการบริหารงานความรัดกุมด้านโครงสร้าง ระบบ และวิธีการปฏิบัติงานในภาพรวม (Operation/Management Risk) มีแนวโน้มความเสี่ยงสูงสุด 2.ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงในการจัดการเพื่อบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงประกอบด้วย 117 ตัวบ่งชี้ จำแนกตามการประเมินความเสี่ยง (Risk Factors) 4 ด้านคือ 1.Prudential Risk 2.Operation/Management Risk 3.Customer Relationship Risk 4.Information Technology Risk 3. ผลการศึกษาแนวทางการประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์พบว่า บริษัทหลักทรัพย์ใช้วิธีและเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, เกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเกณฑ์สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเป็นฐานประเมินความเสี่ยงเริ่มต้น

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้, ความเสี่ยง

Abstract

The objectives of this research were to 1. study problems, situations and general tendencies of operational management leading to risks of securities company; 2. screen risk indicators of operational management of securities company in Thailand; 3. study risk management guidelines of securities company. This research was a qualitative research. Documentary are examined regarding to risk based approach operational management leading to risks of securities company. In addition, eight departments. The in-depth interviews are conducted with 17 experts to study guidelines and methods of risk assessment for securities company.

The findings indicate that 1. problems, situations and general tendencies of operational management leading to risks of securities company, management, structure conciseness, system and overall operation have highest risk tendency; 2. results of risk indicators for management of securities company in Thailand show that there are 117 indicators categorized in line with four points of risk factors namely 1. Prudential risk 2. Operation/management risk 3. Customer relationship risk 4. Information technology risk 3. results of risk assessment of securities company reveal that securities company applies methods and criteria of risk assessment compliant with criteria of the Office of the Securities and Exchange. Commission, criteria of the Stock Exchange of Thailand and criteria of the Association of Thai Securities Company and the company sets to risk assessment criteria.

Keywords: Indicators, Risk

บทนำ

บริษัทหลักทรัพย์ เป็นบริษัท หรือสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2535 หน้า 1-5)

สืบเนื่องจากปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ได้ประสบปัญหาอย่างมากมาย ถือเป็นวิกฤตการณ์สำหรับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นั่นคือ การปิดกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ จำนวน 56 แห่ง ซึ่งส่งผลมาจากสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้น ทำให้บริษัทขาดสภาพคล่องในการดำเนินกิจการหลักประกันต่ำกว่าหนี้ อันเกิดจากการปล่อยสินเชื่อกินความเป็นจริงกว่าสภาพทรัพย์สินที่นำมาขึ้นสินเชื่อ ทำให้เกิดหนี้เสียเป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้เป็นการชี้ให้เห็นถึง การบริหารความเสี่ยงที่ขาดประสิทธิภาพในการนำนโยบายต่างๆ มาใช้ (ลินดา ตรีทศายุท , 2550, หน้า 1)

จากวิกฤตที่ผ่านมา ปัจจุบันบริษัทเหล่านี้ จึงได้ปรับกลยุทธ์เพื่อความอยู่รอดของตนเอง โดยการแยกบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์ออกจากกัน แม้จะปรับกลยุทธ์แล้วก็ตาม แต่บริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทยในปัจจุบัน ได้ประสบกับสภาวะการณ์ต่างๆ ของปัญหาในหลายๆ ด้าน โดยนับวันยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ปัญหาเหล่านี้เป็นความเสี่ยงของบริษัททั้งสิ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่บริษัทหลักทรัพย์ต้องจัดการความเสี่ยงและประเมินความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและถูกต้อง (COSO Enterprise Risk Management Integrated Framework, 2004)

อย่างไรก็ดี เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายกับระบบธุรกิจหลักทรัพย์ ทางสำนักงาน คณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้กำหนดแนวทางในการประเมินความเสี่ยง (Risk Factor) ไว้ 4 ด้านดังนี้ 1.Prudential Risk

พิจารณาความเสี่ยงด้านความเพียงพอและมั่นคงทางการเงิน 2.Operational/Management Risk พิจารณาความรัดกุมของ โครงสร้าง ระบบและวิธีปฏิบัติงานในภาพรวม 3. Customer Relationship Risk พิจารณาความรัดกุมของโครงสร้าง ระบบงาน และวิธีปฏิบัติงานของบริษัทหลักทรัพย์ในเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อกับลูกค้าในทุกด้าน 4.Information Technology Risk พิจารณาว่าบริษัทหลักทรัพย์ มีโครงสร้าง และการจัดการด้าน IT ที่รัดกุมที่จะป้องกันไม่ให้บุคคลที่ไม่มีอำนาจเข้าถึงข้อมูลลูกค้า (สำนักงานคณะกรรมการ กำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2546) เพื่อให้เกิดผลกระทบและความเสียหายต่อธุรกิจน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา สถานการณ์และแนวโน้มทั่วไปของการบริหารงานที่นำไปสู่ความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์
2. เพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงในการจัดการเพื่อบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประเมินความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์

คำถามงานวิจัย

การประเมินการจัดการความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทยมีตัวบ่งชี้และแนวทางในการประเมินความเสี่ยงอย่างไร

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2546)กำหนดแนวทาง กำกับและประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์ตามแนวทาง Risk –Based Approach (RBA) โดยจะแบ่งความเสี่ยงเป็น 4 ด้านคือ 1.Prudential Risk เป็นการพิจารณาความเสี่ยงด้านความเพียงพอและมั่นคงทาง

เงินของบริษัทหลักทรัพย์ 2. Operation/Management Risk พิจารณาความรัดกุมของโครงสร้าง ระบบและวิธีปฏิบัติงานในภาพรวม 3. Customer Relationship Risk พิจารณาความรัดกุมของโครงสร้าง ระบบงาน และวิธีปฏิบัติงานของบริษัทหลักทรัพย์ในเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อลูกค้าทุกด้าน 4. Information Technology Risk พิจารณาโครงสร้างและการจัดการด้าน IT และข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลและประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์

ปานิสรา ดิณธรานนท์ (2554) ได้ศึกษาแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานในการบริหารงบประมาณของงานสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พบว่า ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานในการบริหาร เกิดจากกระบวนการทำงาน ความเสี่ยงด้านบุคลากร และความเสี่ยงด้านนโยบาย

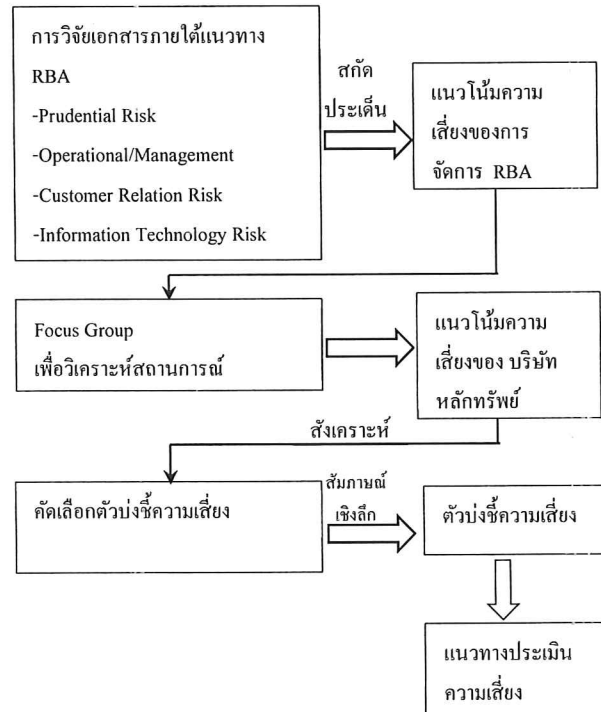
มินตรา ดวงศรี (2553) ได้ศึกษาความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการของธนาคารกรุงไทยในความคิดเห็นของพนักงานในสำนักงานเขตวงศ์สว่าง พบว่า ความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายใน ความเสี่ยงสูงสุดเกิดจากระบบ รองลงมา ด้านคน และด้านกระบวนการ และความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ความ

เสี่ยงสูงสุดคือ ด้านเศรษฐกิจ รองลงมา ด้านผู้ทำธุรกรรม และด้านการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี COSO Enterprise Risk Management integrated

Framework. (2004). ได้ให้แนวทางการประเมินความเสี่ยง หมายถึง การจำแนกและพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงได้ทั้งจากปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กรอย่างเหมาะสมและถูกต้อง

Molloye A.Wolahan (1999) ได้ศึกษาการประเมินความเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมในสถาบันการเงิน พบว่า ธนาคารให้ความสำคัญกับการปล่อยกู้ โดยให้น้ำหนักความเสี่ยงที่ปัจจัยความรับผิดชอบ คือ 1. สร้างความรับผิดชอบไม่มีขีดจำกัด สำหรับกฎหมายกลางของธนาคาร 2. มุ่งตรงไปที่กฎระเบียบบนความรับผิดชอบของธนาคาร 3. ครอบคลุมระยะเวลาสั้นๆ ที่ธนาคารให้รูปแบบของสินเชื่อ และการกำหนดปัจจัยเสี่ยงสำหรับการลงทุนของธนาคารโดยลดการขาดทุนสำหรับการลงทุนให้มีลักษณะกระจายการลงทุนและเพิ่มผลประโยชน์สำหรับเพื่อสังคม

กรอบแนวคิด

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดย

1. ใช้วิธีการวิจัยจากเอกสาร ผลการประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทยของ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ปี 2557 จำนวน 34 บริษัทหลักทรัพย์ เพื่อสกัดประเด็นปัญหา หาแนวโน้มความเสี่ยงตามแนวทาง RBA (Risk Based Approach)
2. การประชุมกลุ่มของหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร จำนวน 8 ฝ่าย เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ และปัญหาที่แต่ละหน่วยงานพบเพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้ความเสี่ยง
3. สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง เป็นพนักงานที่ทำงานบริษัทหลักทรัพย์ จำนวน 12 แห่ง โดยมีตำแหน่งตั้งแต่ผู้จัดการจนถึง กรรมการผู้จัดการ รูปแบบคำถาม

สัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้ามาตรฐานเดียวกันด้วยคำถามปลายเปิด โดยมีคำถามหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ข้อมูลน่าเชื่อถือด้วยวิธีสามเส้าด้านข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ได้นั้นมีความเหมือนกัน เมื่อเปลี่ยนแหล่งที่มาของข้อมูลต่างกัน เวลาต่างกัน บุคคลและสถานที่ต่างกัน และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการ เป็นการตรวจสอบ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลต่างกัน ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลหลายวิธี ทั้งสัมภาษณ์เชิงลึก และวิจัยจากเอกสาร และประชุมกลุ่ม ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลจากหลายวิธีแต่ได้คำตอบในทิศทางเดียวกัน เพื่อศึกษาแนวโน้มความเสี่ยงวิธีและเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงของแต่ละบริษัท

หลักทรัพย์ใช้วิธีและเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างไร นำมาจัดกลุ่มถึงข้อมูลที่ซ้ำกัน นำมาวิเคราะห์ถึงแนวโน้มความเสี่ยงและเกณฑ์ที่บริษัทหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ใช้เป็นแนวทางในการประเมินความเสี่ยง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการประเมินการจัดการความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า

1.สภาพปัญหา สถานการณ์และแนวโน้มทั่วไปของการบริหารงานที่นำไปสู่ความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์ จากเอกสารผลการตรวจสอบการประเมินบริษัทหลักทรัพย์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ปี 2557 จำนวน 34 หลักทรัพย์ โดยจัดลำดับความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์เป็น 4 ระดับ คือ ไม่มีความเสี่ยง คือ 0 ระดับต่ำ คือ 1 ระดับปานกลางคือ 2 ระดับสูง คือ 3 พบว่าการบริหารงานด้านความรัดกุม โครงสร้าง ระบบ และวิธีการปฏิบัติงานในภาพรวม (Operation/Management Risk) มีแนวโน้มความเสี่ยง

สูงสุด ประกอบด้วย ความเสี่ยง 0 มีบริษัทหลักทรัพย์ 17 แห่ง ความเสี่ยง 1 มีบริษัทหลักทรัพย์ 2 แห่ง ความเสี่ยง 2 มีบริษัทหลักทรัพย์ 8 แห่ง ความเสี่ยง 3 มีบริษัทหลักทรัพย์ 7 แห่ง รวมคะแนนความเสี่ยง 39 คะแนนรองลงไป คือการบริหารงาน ด้านความรัดกุม โครงสร้าง ระบบงานและวิธีปฏิบัติงานของบริษัทหลักทรัพย์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการติดต่อลูกค้า ในทุกด้าน (Customer Relationship Risk) ประกอบด้วย ความเสี่ยง 0 มีบริษัทหลักทรัพย์ 21 แห่ง ความเสี่ยง 1 มีบริษัทหลักทรัพย์ 0 แห่ง ความเสี่ยง 2 มีบริษัทหลักทรัพย์ 8 แห่ง ความเสี่ยง 3 มีบริษัทหลักทรัพย์ 5 แห่ง รวมคะแนนความเสี่ยง 31 คะแนน ลำดับสุดท้ายคือ การบริหารงานด้านความเพียงพอและความมั่นคงทางการเงิน (Prudential Risk) ประกอบด้วย ความเสี่ยง 0 มีบริษัทหลักทรัพย์ 28 แห่ง ความเสี่ยง 1 มีบริษัทหลักทรัพย์ 0 แห่ง ความเสี่ยง 2 มีบริษัทหลักทรัพย์ 3 แห่ง ความเสี่ยง 3 มีบริษัทหลักทรัพย์ 3 แห่ง รวมคะแนนความเสี่ยง 15 คะแนน

ผลการประเมินแนวโน้มความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์

Prudential Risk	Operation/ Management Risk	Customer Relationship Risk	Information Technology Risk
15	39	31	0

รูปที่ 2 ผลการศึกษา

2. ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงในการจัดการเพื่อบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทยจากสถานการณ์ พบว่า ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงประกอบด้วย 117 ตัวบ่งชี้ จำแนกตามการประเมินความเสี่ยง (Risk Factors) 4 ด้านคือ 1. Prudential Risk ความเสี่ยงด้านความเพียงพอและ

มั่นคงทางการเงินของบริษัทหลักทรัพย์ โดยมีตัวบ่งชี้ 14 ตัวบ่งชี้ 2. Operation/Management Risk ความเสี่ยงด้านความรัดกุมของโครงสร้าง ระบบ และวิธีการปฏิบัติงานในภาพรวม โดยมีตัวบ่งชี้ 78 ตัวบ่งชี้ 3. Customer Relationship Risk ความเสี่ยงด้านความรัดกุม โครงสร้าง ระบบงานของบริษัท

หลักทรัพย์ในเรื่องเกี่ยวกับการติดต่อกับลูกค้าในทุกด้าน โดยมีตัวบ่งชี้จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ 4. Information Technology Risk ความเสี่ยงด้าน โครงสร้างและการจัดการด้าน IT ที่รัดกุม โดยมีตัวบ่งชี้จำนวน 18 ตัวบ่งชี้

3. ผลการศึกษาแนวทางการประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์พบว่า จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน บริษัทหลักทรัพย์ใช้วิธีและเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, เกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเกณฑ์สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเป็นฐานประเมินความเสี่ยงเริ่มต้น โดยแต่ละบริษัทจะใช้เกณฑ์ที่สูงกว่าหรือเทียบเท่ากับเกณฑ์ของทางการเป็นแนวทางในการประเมินถึงความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการประเมินการจัดการความเสี่ยง ของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า 1. สภาพปัญหา สถานการณ์และแนวโน้มทั่วไปของการบริหารงานที่นำไปสู่ความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์นั้น การบริหารงานด้านความรัดกุม โครงสร้าง ระบบ และวิธีการปฏิบัติงานในภาพรวม (Operation/Management Risk) มีแนวโน้มความเสี่ยงสูงสุดเพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กร 2. ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้ความเสี่ยงในการจัดการเพื่อบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงประกอบด้วย 117 ตัวบ่งชี้ จำแนกตามการประเมินความเสี่ยง (Risk Factors) นั้น การบริหารงานด้านความรัดกุม โครงสร้าง ระบบ และวิธีการปฏิบัติงาน ในภาพรวม (Operation/Management Risk) มีตัวบ่งชี้ความเสี่ยงสูงสุด

จำนวน 78 ตัวบ่งชี้ 3. ผลการศึกษาแนวทางการประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์พบว่า บริษัทหลักทรัพย์ใช้วิธีและเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, เกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเกณฑ์สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเป็นฐานประเมินความเสี่ยงเริ่มต้น

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหา สถานการณ์ และแนวโน้มทั่วไปของการบริหารงานที่นำไปสู่ความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์ พบว่า การบริหารงานด้านความรัดกุม โครงสร้าง ระบบ และวิธีการปฏิบัติงาน ในภาพรวม (Operation/Management Risk) มีแนวโน้มความเสี่ยงสูงสุดเนื่องจากการบริหารงานด้านปฏิบัติงานไม่รัดกุมเพียงพอ และไม่ปฏิบัติตามนโยบายที่บริษัทกำหนดไว้เพราะบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่มีประสบการณ์ในธุรกิจหลักทรัพย์ ไม่มีการศึกษาถึงกฎเกณฑ์ที่บริษัทกำหนดไว้เป็นแนวทางให้ปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปานิสรา ดิณธรานนท์ (2554) ได้ศึกษาถึงแนวทางจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในการบริหารงาน ผลการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงด้านปฏิบัติงานเกิดจากกระบวนการทำงาน บุคลากร และด้านนโยบาย และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kadar M. (2015) ได้ศึกษาถึงการพัฒนา การดำเนินงานของดัชนีความเสี่ยงการจัดการความต่อเนื่องทางธุรกิจ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการความเสี่ยงที่ตั้งขึ้นด้วยดัชนีความเสี่ยงสามารถให้ผู้บริหารทราบถึงระดับความเสี่ยงของแต่ละหน่วยธุรกิจ ในองค์กรและยังสามารถวัดระดับการเตรียมความพร้อมได้มากกว่าระดับความเสี่ยง

2. ผลการคัดเลือกตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงในการจัดการเพื่อบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทยจากสถานการณ์ พบว่า ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงประกอบด้วย 117 ตัวบ่งชี้ เมื่อจัดกลุ่มความเสี่ยง ตัวบ่งชี้ 78 ตัวบ่งชี้ อยู่ใน กลุ่ม ของ Operation/Management Risk ความเสี่ยงเรื่องความรัดกุมของโครงสร้าง ระบบ และวิธีการปฏิบัติงานในภาพรวมมากที่สุดซึ่งตัวบ่งชี้เหล่านี้อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงและมีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์หลักขององค์กร จากการประเมินความเสี่ยงด้านนี้จะเกี่ยวกับ กระบวนการทำงาน บุคลากร และนโยบายบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับผลการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2557) ซึ่งมีแนวโน้มความเสี่ยงสูงสุด

3. ผลการศึกษาแนวทางการประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์พบว่า บริษัทหลักทรัพย์ใช้วิธีและเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(2556) ,เกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย(2553)และเกณฑ์สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย(2557)เป็นฐานประเมินความเสี่ยงเริ่มต้น โดยแต่ละบริษัทจะใช้เกณฑ์ที่สูงกว่าหรือเทียบเท่ากับเกณฑ์ของทางการในการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติในการประเมินถึงความเสี่ยงของบริษัทหลักทรัพย์ให้เหมาะสมกับขนาดของธุรกิจของตนเองซึ่งสอดคล้องกับการประเมินความเสี่ยงบริษัทหลักทรัพย์ตามแนวทาง Risk Based Approach (RBA)ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์(2546) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอภิชาติ สุทธิหาระ (2550) ได้ศึกษาการให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติคือ กระบวนการที่เกิดขึ้นเพื่อแสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และวิธีปฏิบัติงานให้ดีขึ้นและยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Heney JR, Church

J, Cockerill R(2013) ได้ศึกษาถึงความยั่งยืนของนโยบายบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร พบว่า ความยั่งยืนของนโยบายบริหารความเสี่ยงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมภายในองค์กร โครงสร้างขององค์กร บริบทของแต่ละบุคคลขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาการประเมินการจัดการความเสี่ยง ของบริษัทหลักทรัพย์ในประเทศไทย พบว่า บริษัทหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ มีนโยบายการประเมินการจัดการความเสี่ยง โดยใช้เกณฑ์ของทางการเป็นแนวทางในการประเมินความเสี่ยง แต่ผลการตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2557) กลับพบว่า ในการปฏิบัติงานไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด และจากการสัมภาษณ์ทำให้ทราบว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากบุคคลากรขาดประสบการณ์ในการทำงาน ไม่มี ความเข้าใจในกระบวนการทำงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. บริษัทควรกำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบให้ตรงกับนโยบายบริษัท เพื่อหาวิธีในการจัดการความเสี่ยงในลดน้อยลงและเพื่อให้บุคคลากรรับทราบสาเหตุของความผิดพลาด
2. มีการจัดอบรม ให้ความรู้กับพนักงานให้ทราบถึงกฎระเบียบของบริษัทและเกณฑ์ของทางการที่ต้องปฏิบัติตาม
3. เพื่อลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานบริษัทควรนำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยสนับสนุนหน่วยงานเพื่อลดขั้นตอนการทำงานด้วยระบบ Manual
4. จัดให้มีการตรวจสอบภายในหน่วยงานเพื่อลดความผิดพลาดของการปฏิบัติงาน โดยในขั้นตอนการปฏิบัติงานต้องมีการตรวจสอบทานซึ่งกันและกันภายในฝ่าย

5. เพิ่มขึ้นขั้นตอนการปฏิบัติงานสำหรับรายการที่มีความสำคัญและมีมูลค่า ให้มีความรัดกุมยิ่งขึ้น เช่นผ่านการอนุมัติจากผู้มีอำนาจระดับสูง

6. เพิ่มช่องทางการเข้าถึงนโยบาย โดยสามารถค้นหาได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว เช่น มีระบบออนไลน์ในการสืบค้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงการนำนโยบายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพของบริษัทหลักทรัพย์

2. ควรศึกษาถึงการจัดการความเสี่ยงของฝ่ายปฏิบัติการหลักทรัพย์ในธุรกิจหลักทรัพย์

3. ควรศึกษาถึงเกณฑ์ต่างๆ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ใช้ในการกำกับดูแลบริษัทหลักทรัพย์

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.(2553).ลักษณะการส่งคำสั่งซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม.

ปานิสรา ดิษฐานนท์.(2554). แนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในการบริหารงบประมาณของงานสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. มหาวิทยาลัยศิลปากร. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2535).

มินตรา ดวงศรี.(2553). ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติการของธนาคารกรุงไทยในความคิดเห็นของพนักงานในสำนักงานเขตวงศ์สว่าง. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ลินดา ตรีทศายุท. (2550). ความมีประสิทธิภาพของบริษัท หลักทรัพย์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2546). การกำกับดูแลบริษัทหลักทรัพย์ตามแนวทาง Risk-Based Approach (RBA).

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2557). ผลการตรวจสอบกิจการบริษัทหลักทรัพย์.

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.(2556). แนวทางการกำกับดูแลสาขาบริษัทหลักทรัพย์.

สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย.(2557). แนวทางการปฏิบัติงาน.

อภิชาติ สุทธิหาระ. (2550). ปัญหาการนำนโยบายพลังงานทดแทนไปปฏิบัติ:ศึกษากรณี เชื้อเพลิงชีวภาพทดแทนน้ำมันดีเซล. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

COSO Enterprise. *Risk Management integrated Framework*. (2004).

Henry JR, Church J, Cockerill R. (2013). *Pursuing enterprise risk management a local road map for Canadian healthcare leaders*. Institute of Health Policy. Management and Evaluation. University of Toronto. Canada.

Kadar M.(2014). *development and implementation of a business continuity management risk index*.

Mollye A.Wolahan. (1999). *Environmental Risk Assessment in Financial Institutions*. Master of Science in Real Estate Development. Massachusetts Institute of Technology.